

Ọdịnihu Maka America na Julai 18, 2020 - Nke Atọ

Ngọzi dịrị Anya ndị ahụ nke na-ahụ na Ntị ndị ahụ nke na-anụ

Jeff Pippenger

2023-08-25

Ahịrị nke mmegharị mgbanwe ndị ahụ bụ mkpisi-igodo nke nghota “égbè eluigwe asaa” nke Mkpughe isi nke iri. “Égbè eluigwe asaa” ahụ na-anọchite anya akụkọ ihe mere eme nke inye ozi nke mmụọ ozi mbụ ike, site n’ụbọchị Ogoost 11, 1840, ruo Nnukwu Mmehuihu nke Oktoba 22, 1844. Isi nke iri na-enye ndịàmà ime atọ n’ime isi ahụ iji kwado nghota a.

“Ngaghari ọbibi nke 1840–44 bụ ngosi di ebube nke ike Chineke; e bu ozi nke mmuọ-ozi mbu gaa n’uloorụ mgbasa ozioma o bula n’uwa, ma n’ufodu mba, e nwere mmasi okpukpe kasinu nke a hụworo n’ala o bula kemgbe Ndozighari nke nari afọ nke iri na isii; ma ihe ndi a ga-erikpu site n’ngaghari di ike n’okpuru ido aka na nti ikpeazu nke mmuọ-ozi nke atọ.” The Great Controversy, 611.

E buputara ozi mmuọ-ozi mbu ahụ nye uwa malite n’afọ 1840 gaa n’ihu. Uriah Smith kowara nghota nke ndi mbu ahụ n’uzo kwekorọ na nke Sister White. Smith nabatara na mmuọ-ozi mbu ahụ bjarutere n’afọ 1798 ma gosi na o bu mmuọ-ozi mbu ahụ ka o biara ala n’afọ 1840. Smith na ndi mbu ahụ amataghi nani odiche di n’etiti obibia nke ozi na inye ya ike. Smith kwuputara nke oma na mgbe mmuọ-ozi nke Mkpughe isi nke iri tinyere otu ukwu n’elu oké osimiri na otu n’elu uwa, nke ahụ kpoputara ozi a na-eburu uwa nile.

“N’afọ 1798, ya mere, mmachi ahụ megide ikwusa na ubochi Kraist adila nso kwusiri; n’afọ 1798, oge ogwugwu malitere, e wepukwara akara n’akwukwo nta ahụ. Kemgbe oge ahụ, ya mere, mmuọ-ozi nke Mkpughe 14 aputala na-ekwusa na oge ikpe Chineke eruola; o bukwa kemgbe oge ahụ ka mmuọ-ozi nke isi nke 10 guzoro n’elu oke osimiri na ala, nupkwa iyi na oge agaghi adizi. Banyere ibu otu ha, enweghi ajuju obula puru idi; ma arumuka niile nke na-edobe ebe otu no, dikwa ire n’otu aka ahụ n’ihe gbasara nke ozọ. Anyi ekwesighi ibanye n’arumuka obula ebe a iji gosi na ogbo di ugbo a na-ahụ mmezu nke amuma abuo a. N’ikwusa obibia ahụ, karisja site n’afọ 1840 ruo 1844, ka mmezu ha zuru ezu ma kpomkwem bidoro. Onodu mmuọ-ozi a, otu ukwu ya n’elu oke osimiri, nke ozokwa n’elu ala, na-egosi obosara di ukwu nke nkwsa ya n’elu oke osimiri na n’elu ala. O buru na e bu n’obi ozi a naani maka otu mba, o gaara ezuru ka mmuọ-ozi ahụ guzoro naani n’elu ala. Ma o nwere otu ukwu n’elu oke osimiri, nke site na ya anyi puru ighota na ozi ya ga-agafe n’ofe osimiri, gbasaa kwa ruo n’otutu mba na nkewa di iche iche nke uwa; eziokwu a na-eme ka nghota a sie ike bu na nkwsa Obibia ahụ, e zoro aka na ya n’elu, gara n’ebe oru ozioma niile di n’uwa. Ihe ndi ozọ banyere nke a no n’okpuru isi nke 14.” Uriah Smith, Thoughts on Daniel and the Revelation, 521.

Ya mere, amaokwu nke mbu nke isi nke iri na-akowa ubochi Ogoost 11, 1840, n’ihi na n’oge ahụ ka njedebe e buru n’amuma banyere ochichi kacha elu nke Ottoman kwusiri dika amuma ahụ di na

Mkpughe itoolu si kwuo. Nwannaanyi White na-ekwu:

“N’afọ 1840, mmezu amuma ozo puru iche kpalitere mmasi sara mbara. Afọ abuo tupu nke ahụ, Josiah Litch, otu n’ime ndi ozi oma a ma ama nke na-ekwusa obibia nke ugboro abuo, biputara nkowa nke Mkpughe 9, na-ebu amuma odida nke Alaeze Ottoman. Di ka mgbakọ ya siri di, a ga-akwatu ike a... n’ubochi nke 11 nke Ogost, 1840, mgbe a puru itu anya na a ga-agbaji ike Ottoman di na Constantinople. Ma nke a, ekwere m, ka a ga-achoputa na o bu eziokwu.”

“N’oge ahụ kpomkwem e deputara, Turkey, site n’aka ndi nnochichi-anya ya, nakweere nchebe nke ike njiko aka nke Europe, ma si otu a tinye onwe ya n’okpuru ochichi mba ndi Kraist. Ihe omume ahụ mezuru amuma ahụ n’eziokwu kpomkwem. Mgbe a matara nke a, igwe mmadu di ukwu kwenyesiri ike n’izizi nke ukpuru nkowa amuma nke Miller na ndi ya na ha jikoro nakweere, ma e nyere mmeghari obibia ahụ mkpali di itunanya. Ndi nwere mmuta na onodu di elu sonyeere Miller, ma n’ikwusa ma n’ibiputa echiche ya, ma site n’afọ 1840 ruo 1844 oru ahụ gbasara ngwa ngwa.” The Great Controversy, 334, 335.

Amaokwu nke mbu nke isi nke iri bu 1840, ma n’amaokwu nke iri anyi na-ahụ Jon ka o were nnukwu ilu n’obi na Oktoba 22, 1844. Jon nochiri anya ndi bu ozi nke obere akwukwo ahụ gaa n’uwa, naani ka ha wee nata nnukwu nkoda mmuo di ilu na Oktoba 22, 1844. Amaokwu nke mbu ruo n’amaokwu nke iri na-anochi anya akuko ihe mere eme site na 1840 ruo 1844. Nke ahụ bu otu ama di n’ime isi nke iri.

Onye-ama nke ozo bu Jon, onye na-eri obere akwukwo ahụ, o dikwa utọ n’onu ya, na-anochi anya nnabata ya nke ozi nke Ogost 11, 1840, ma emesia o ghorọ ihe ilu n’afọ ya n’oge Nnukwu Ndakpo Olileanya nke Oktoba 22, 1844.

M’we were obere akwukwo ahu n’aka mo-ozu ahu, rie ya; o wee buru ihe di n’onu m utọ di ka mmanu anu: ma ozugbo m richara ya, afọ m wee di ilu. Nkpughe 10:10.

Amaokwu nke iri na-anochi anya kpomkwem akuko ihe mere eme nke 1840 ruo 1844 n’otu amaokwu. Nke ahụ bu ama ime nke abuo n’ime isiakwukwo ahụ na “égbè eluigwe asaa” na-anochi anya akuko ihe mere eme ahụ. Nwanneanyi White akowalari na “égbè eluigwe asaa” na-anochi anya nkowa zuru ezu nke ihe omume ndi mere n’okpuru ozi mmuo ozi mbu na nke abuo. Ozi mmuo ozi nke abuo kwusiri n’oge nnukwu ndakpo olileanya ahụ, ya mere “égbè eluigwe asaa” na-anochi anya otu akuko ihe mere eme ahụ kpomkwem. Ama ime ato iji kwado eziokwu ahụ na akuko ihe mere eme site n’Ogost 11, 1840 ruo na Nnukwu Ndakpo Olileanya n’Oktoba 22, 1844 bu akuko amuma ahụ a na-emesi ike n’Isi nke iri nke Mkpughe.

Mgbe ahụ, n’amaokwu ikpeazu, n’idi n’otu na eziokwu metutara “égbè eluigwe asaa ahụ,” e nyere iwu ka e gosiputa ozi ahụ nakwa na a ghaghị ikwughachi akuko ihe mere eme ahụ n’onwe ya.

O wee si m, I kwesikwara ibu amuma ozo n’ihu otutu ndi di iche iche, na mba di iche iche, na asusu di iche iche, na ndi eze. Mkpughe 10:11.

Égbè eluigwe asaa ahụ na-egosi na mmalite nke Adventizim, nke malitere mgbe e nyere ike ozi ahụ e meghere n’“oge ogwugwu,” ga-akowa njedebe nke Adventizim mgbe a ga-enye ike ozi ahụ e

meghere n'afọ 1989 site n'irida, o bughị nke mmụọ ozi nke Mkpughe iri, kama site n'aka mmụọ ozi na-arida nke Mkpughe iri na asatọ. Mmụọ ozi nke Mkpughe iri na asatọ rịdatara na Septemba 11, 2001, ma anyị na-abiarukwu nso ugbu a n'igwucha mmeghari ugboro ozo nke akuko ihe mere eme site n'afọ 1840 ruo 1844.

Nchoputa ndi a banyere isi nke iri anowo n'ihu oha ruo otutu afọ. Ihe a na-amaghi ama ruo n'oge na-adibeghi anya bu na n'ime akuko nsọ ahụ e nwekwara akuko nsọ ozo e tinyeere n'ime ya. O bu naani ndi na-anabata ukpuru Alfa na Omega, nke na-akowaputa njedebe nke ihe site na mmalite ya, ka ga-amata akuko ahụ. Akuko e tinyeere n'ime akuko nsọ ahụ na-amalite site n'ida mba ma na-ejedebe na Nnukwu Ida Mba. Akuko nke 1843 ruo 1844 bu ahiri puru iche nke akuko ihe mere eme di n'ime, ma di iche na, akuko nke 1840 ruo 1844. Sister White na Kraist abuo na-ekwu maka ahiri akuko ihe mere eme a.

“A ga-eme ka ozi niile e nyere site n'afọ 1840 ruo 1844 di ike ugbu a, n'ih na e nwere otutu mmadu ndi tufuru nduzi ha. Ozi ndi ahụ ga-agara uka niile.”

“Kraist siri, ‘Nguzi nadiiri anya unu, n'ih na ha nahu; na nti unu, n'ih na ha naanu. N'ih na n'ezie asi m unu, na otutu ndi amuma na ndi ezi omume aguwo ihu ihe ndi unu nahu, ma ha ahughi ha; na inu ihe ndi unu naanu, ma ha anughi ha’ [Matt. 13:16, 17]. Nguzi nadiiri anya ndi ahụ huru ihe ndi ahụ a huru n'afọ 1843 na 1844.”

“E nyewo ozi ahụ. O kwesighikwa idi egbu oge n'ikwughachi ozi ahụ, n'ih na ihe iriba ama nke oge a na-emezu; oru mmechi ga-aruzu. A ga-aru nnukwu oru n'oge di mkpirikpi. N'oge na-adighi anya, a ga-enye ozi site n'ihoputa Chineke nke ga-abawanye buru oké mkpu. Mgbe ahụ Daniel ga-eguzo n'oke ya, inye akaebe ya.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

“Ndi-amuma na ndi ezi omume achowo ihu ihe ndi ahụ” nke “a huru n'afọ 1843 na 1844.” Jizos kporo ihe gbasara akuko nsọ a n'Ozioma abuo, ma nke o bula n'ime ntuaka ahụ di n'onodu di iche.

O wee gwa ha otutu ihe n'otutu ilu, si, Lee, onye-ogha mkpuru puru igha mkpuru; ma mgbe o na-agma, ufodu mkpuru dara n'akuku uzọ, nnunu wee bjara rie ha. Ufodu dara n'ala nkume, ebe ha enweghi ala di ukwu; ngwa ngwa ha puru, n'ih na ha enweghi omimi ala. Ma mgbe anyanwu wara, ha kporo nku; n'ih na ha enweghi mgborogwu, ha kporo nku laa. Ufoduka dara n'etiti ogwu; ogwu ndi ahụ wee too, kpo ha nku. Ma ufodu dara n'ala oma, wee mia mkpuru, ufodu nari ugboro, ufodu iri isii ugboro, ufodu iri ato ugboro. Onye nwere nti inu ihe, ya nu. Ndi na-eso uzọ ya wee biakwute ya, si ya, Gini mere i ji agwa ha okwu n'otutu ilu? O zara ha, si, N'ih na e nyere unu ka unu mata ihe omimi nke alaeze eluigwe, ma e nyeghi ha ya. N'ih na onye obula nwere, a ga-enye ya, o ga-enwekwa karija n'uba; ma onye obula na-enweghi, obuna nke o nwere ka a ga-anapu ya. N'ih ya ka m ji agwa ha okwu n'otutu ilu: n'ih na ha na-ele ma ha adighi ahụ uzọ; ha na-anukwa ma ha anaghi anu, o dighikwa ihe ha na-aghota. N'ime ha ka amuma Aisaja mezuru, nke na-asi, N'inu ka unu ga-anu, ma unu agaghi aghota; n'ile ka unu ga-ele, ma unu agaghi aghota ihe. N'ih na obi ndi mmadu a adiwo arọ, nti ha adiwo umengwu n'inu ihe, ha emechikwala anya ha; ka o wee ghara ibu na n'oge obula ha ga-eji anya ha hu, jiri nti ha nu, jiri obi ha ghota, wee chegharia, m wee gwoo ha. Ma a goziri anya unu, n'ih na ha na-ahu uzọ; na nti unu, n'ih na ha na-anu ihe. N'ih na n'ezie asi m unu, na otutu ndi amuma na ndi ezi omume chosiri ike ihu ihe ndi unu na-ahu, ma ha ahughi

ha; na inu ihe ndi unu na-anu, ma ha anughị ha. Matiu 13:3–17.

Jisos n'Ozioma Matiu, mgbe O na-ekwu maka mmetuta nke Okwu Chineke, ma na-akpo ndi mmadu oku ka ha "nu," na-egosi na ndi Laodisia ndi juru ozi ahụ ndi amuma chosiri ike ihu, ka e sere onyinyo ha n'Isi nke isii nke Aizaya. Future for America egosila Aizaya isii ugboro ugboro n'okwu gbasara Septemba 11, 2001, n'ihu na site n'iwakpo Islam wakporo n'ubochi ahụ, mmuo ozi di ike nke Mkpughe iri na asato siri n'elugwe gbadata ma were ebube ya mee ka uwa na-enwu. Ndi amuma niile kwekorọ n'otu n'otu, ma n'amaokwu nke ato nke Aizaya isii ka anyi na-ahu ntuka kpomkwem banyere kpomkwem mmuo ozi ahụ.

N'afọ ahụ eze Uzaja nwuru, ahukwara m Onye-nwe-anyi ka o no odu n'ocheeze, di elu ma e buliri ya elu, uwe-nsotu ya wee juo ulo nsọ ahụ. N'elu ya ka ndi serafim guzo: onye o bula n'ime ha nwere nku isii; n'akuku nku abuo o ji kpuchie ihu ya, n'akuku nku abuo o ji kpuchie ukwu ya, n'akuku nku abukwa ka o ji efe. Otu wee kpokuo ibe ya, si, Nso, nsọ, nsọ ka Jehova nke ndi agha bu: uwa nile juputara n'ebube ya. Aisaja 6:1–3.

A na-eme ka uwa muchaa site n'ebube ya mgbe mmuo-ozu nke Mkpughe iri na asato na-aridata, ma Aizaya na-enye anyi igodo ozo di mkpa mgbe o na-eme ka anyi mata na ohu ya banyere ebe nsọ ahụ mere n'afọ Eze Uzaya nwuru. Eze Uzaya anwalewo iru oru nke onye nchujà n'ime ulo nsọ ahụ. Ndi nchujà iri asato na nnukwu onye nchujà guzogidere ya ka o ghara ime nke a ruo mgbe Onyenwe anyi tiri ya ekpenta n'egedege ihu ya. O natara akara nke anu ohia ahụ n'ihu inwa ijikota ikike ochichi ya na ikike uka. O nwughị ozugbo; e wepuru ya n'ocheeze ma dochie ya anya, ma n'ime oge ufodu o mechara nwuo na Septemba 11, 2001. Uka Adventist na-anwu nwayoo nwayoo dika uka ndi Juu mere n'oge Kraist. Ma na Septemba 11, 2001, Adventism, nke julari ozi nke amaokwu isii ikpeazu nke Daniel iri na otu, bjara na njedebere dika mpi Protestant nke United States, ma ndi Aizaya nochiri anya ha ka a kporo ka ha buru ozi ahụ nke olu mbu nke Mkpughe iri na asato nochiri anya ya.

Azaraia onye nchujà soro ya banye, ya na ndi nchujà Jehova iri asato, bu ndi ikom dike: ha guzogidere Eze Uzaja, si ya, O bughị nke gi, Uzaja, isure Jehova ihe nsure oku na-esi isi utu, kama o bu nke ndi nchujà, umu Eron, ndi e doro nsọ ka ha sure ihe nsure oku na-esi isi utu: si n'ebe nsọ ahụ puo; n'ihu na i mehere; o gaghị abukwara gi nsopuru sitere n'aka Onyenwe anyi Chineke. Mgbe ahụ Uzaja wee wee iwe, o nwekwara ihe-okwu-nsure-nsi n'aka ya ka o sure ihe nsure oku na-esi isi utu: ma mgbe o were ndi nchujà iwe, ekpenta wee puta n'egedege ihu ya n'ihu ndi nchujà n'ulo Jehova, n'akuku ebe ichujà ihe nsure oku na-esi isi utu. Azaraia, onyeisi nchujà, na ndi nchujà niile wee lee ya anya, ma, le, o nwere ekpenta n'egedege ihu ya, ha wee chupu ya ngwa ngwa n'ebe ahụ; ee, ya onwe ya mekwara ngwa ipu, n'ihu na Jehova etela ya. Eze Uzaja wee buru onye ekpenta ruo ubochi onwu ya, o bikwa n'ulo di iche, ebe o bu onye ekpenta; n'ihu na e kewapuru ya n'ulo Jehova: Jotam nwa ya nwoke nokwara n'elu ulo eze, na-ekpe ndi mmadu nke ala ahụ ikpe. 2 Ihe E Mere 26:17–21.

O di mkpa imata na e wepuru mpi Protestant n'aka uka Seventh-day Adventist n'ubochi Septemba 11, 2001, n'ihu na e nwere ihe ato bu isi nke mmeghe nke ozi Mkpughe n'ubochi ikpeazu. Otu bu akuko ihe mere eme yiri ibe ya nke mpi Republicanism na mpi Protestantism. Ihe ozo a ga-amata bu mkpa uka asaa ahụ, ma n'ezie nke ato bu "egbe-elugwe asaa ahụ." Ihe amuma ato ndi a niile

mejuputara ozi a na-emepe, ma o di mkpa imata na dika e si gafere uka ndi Juu n'oge Kraist, a na-agafekwa Adventism n'ime "ubochi ikpeazu."

Aizaya ji onwe ya were ozi ga-eru ndi Chineke hoputara ma ghara ikwesi ntukwasị obi n'akuko ihe mere eme ya, ma Jisos jiri otu okwu ahụ kwuo okwu banyere otu onodu ahụ n'akuko ihe mere eme Ya. A na-agafe ndi ogbugba ndu, bu ndi a hoputara, ma haaju "inu" ka e wee gwoo ha.

O wee si, Gaa, gwa ndi a, Nuru n'ezie, ma unu aghotakwala; hunu n'ezie, ma unu aghotakwala. Mee ka obi ndi a sie ike, mee ka nti ha di aro, mechiekwa anya ha; ka ha wee ghara jiri anya ha hu, ma jiri nti ha nu, ma jiri obi ha ghotu, ma laghachi, ma ka a gwoo ha. Aisaja 6:9, 10.

Oru Aizaya na-eburu bu otu oru ahụ Jon na Izikiel buru mgbe ha riri obere akwukwo ahụ. Ha na-ewere ozi nke ido aka na nti nye ndi a hooro n'ogbugba ndu, ndi no n'usoro nke a na-agbopu n'onu Onyenwe anyi. Oge nke abuo Jisos zoro aka n'akuko ihe mere eme ahụ ndi amuma na ndi ezi omume guru aguu ihu ka Luk dere ya.

Ma gi onwe gi, Kapanom, bu nke e buliri elu ruo n'elugwe, a ga-atuda gi ruo n'oku mmuo. Onye na-anu unu na-anu m; onye na-elelika unu na-eleli m; onye na-elelika m na-eleli Onye zitere m. Ndi iri asaa ahụ wee laghachikwa n'onu, na-asi, Onyenweanyi, obuna ndi mmuo ozo na-edo onwe ha n'okpuru anyi n'aha gi. O wee si ha, Ahuru m Setan ka amuma ka o si n'elugwe daa. Lee, enyewo m unu ike izo ukwu n'elu agwo na akpi, nakwa n'elu ike nile nke onye iro: o dighikwa ihe o bu la ga-emetuta unu n'uzo o bu la. Ma n'ihe a unu anurila onu, na mmuo ndi ahụ na-edo onwe ha n'okpuru unu; kama, nurianu onu n'ihu na e dere aha unu n'elugwe. N'oge ahụ Jisos nuriri onu n'ime mmuo, wee si, Ana m ekele gi, O Nna, Onyenwe elugwe na uwa, na i zoro ihe ndi a n'aka ndi amamihe na ndi nwere uche, ma kpugheere ha umuntakiri: ee, Nna; n'ihu na otu a ka o si di mma n'anya gi. E nyefewo m ihe niile n'aka Nna m: o dighikwa onye maara Onye Okpara ahụ bu, ma o bughu Nna; ma o bu Onye Nna ahụ bu, ma o bughu Okpara ahụ, na onye ahụ Okpara ahụ ga-achọ ikpughe ya. O wee tugharia gwa ndi na-eso uzo ya okwu na nzuzo, si, Ngozi nadiiri anya ndi na-ahụ ihe ndi unu na-ahụ: n'ihu na asi m unu, otutu ndi amuma na ndi eze achowo ihu ihe ndi unu na-ahụ, ma ha ahughu ha; na inukwa ihe ndi unu na-anu, ma ha anughu ha. Luk 10:15-24.

Ozokwa, ihe gbara gburugburu nke ngozi e jikotara na ndi nwere ihe ugwu ihu ihe ndi ezi omume chosiri ike ihu metutara ndi mada a hoputara n'ogbugba ndu, ndi a na-agafe, ma ndi na-achoghi "inu." Sister White kpoo ikpe omuma Kraist megide Kapanom, nke bu ihe nnochianya nke iju nnukwu ihu, ma o mesiri Adventism ike site n'itinye ido aka na nti ahụ megide Adventism n'ime [brackets.]

"N'etiti ndi na-ekwu na ha bu umu Chineke, olee ntakiri ndidi e gosiputara, olee otutu okwu ilu e kwuworo, olee oke ikpe-ama e kwuputara megide ndi na-abughu nke okwukwe anyi. Otutu elewo ndi nke uka ndi ozo anya dika ndi mmehie ukwu, ebe Onyenwe anyi anaghi ele ha anya otu a. Ndi na-ele ndi otu uka ndi ozo anya n'uzo di otu a, kwesiri iweda onwe ha n'okpuru aka di ike nke Chineke. Ndi ahụ ha na-ama ikpe nwere ike ibu na ha natara naani ntakiri ihu, ohere ole na ole na uru ole na ole. O buru na ha enweela ihu nke otutu n'ime ndi otu uka anyi enweela, ha gaara aga n'ihu n'ogo ka ukwu kari, ma gosiputa okwukwe ha n'uwa nke oma

karịa. Banyere ndị na-etu ọnyụ maka ihè ha, ma ha ada ịga ije n’ime ya, Kraịst na-ekwu, ‘Ma asị m unu, ọ ga-adịrị Taịa na Saịdọm mfe karị n’ubochi ikpe, karịa unu. Gịkwa, Kapaniọm [Ndị Adventist nke Ubochi nke Asaa, ndi natara nnukwu ihè], nke e weliri elu ruo n’eluigwe [n’ihe banyere uru e nyere], a ga-ewedata gi ruo n’ala mmuo; n’ihi na ọ buru na ọ ru ebube ndi ahụ, ndi e mere n’ime gi, e mere ha na Sodom, ọ gaara anogide ruo taa. Ma asị m gi, na ọ ga-adiri ala Sodom mfe karị n’ubochi ikpe, karịa gi.’ N’oge ahụ Jizos zara si, ‘Ana m ekele gi, O Nna, Onyenwe eluigwe na uwa, n’ihi na i zoro ihe ndi a ndi amamihe na ndi nwere nghota [n’echiche nke onwe ha], ma kpughee ha umuaka nta.’”

“Ma ugbu a, n’ihi na unu emeela ọru ndi a nile, ka Onyenwe anyi kwuru, ma ekwuwo m okwu n’ebe unu no, na-ebili n’isi ututu na-ekwu okwu, ma unu anughi; akpokwara m unu, ma unu azaghi; ya mere aga m eme ulo a, nke a kporo n’aha m, nke unu tukwasiri obi n’ime ya, na ebe ahụ nke m nyere unu na ndi nna unu, dika m mere Shailo. Aga m atufukwa unu n’ihu m, dika m tufuru umunne unu niile, obuna mkpuru nile nke Ifrem.” Review and Herald, August 1, 1893.

“Oru di ike” ndi e mere n’ime Adventism bu ọru ndi ndi ezi omume na ndi amuma guru aguu ihu ma nu. E gosiputara ọru ndi ahụ di ike n’akuko ihe mere eme nke 1843 na 1844 mgbe a kposara ozi nke Mkpu Etiti Abali. Adventism ajula akuko ihe mere eme ha, karisia akuko ihe mere eme nke 1843 na 1844. Akuko ihe mere eme nke malitere ma kwusi n’ime ndakpo olileanya, nakwa akuko ihe mere eme e zubere idu ha banye n’ala e mere oheru.

“Ha nwere ihè na-enwu nke oma e debere n’azu ha n’mmalite nke uzọ ahụ, nke mmuo ozi gwara m na ọ bu ‘mkpu etiti abali.’ Ihè a na-enwu n’ogologo uzọ ahụ dum, ma na-enye ihè maka ukwu ha, ka ha wee ghara isu ngongo.

“O buru na ha debere anya ha n’aka Jisos, onye no kpomkwem n’ihu ha, na-eduga ha n’obodo ahụ, ha no n’udo. Ma n’oge na-adighi anya ufodu dara mba, si na obodo ahụ ka di nnoo anya, nakwa na ha turu anya na ha gaara abanyewori n’ime ya tupu ahụ. Mgbe ahụ Jisos na-agba ha ume site n’iwelite ogwe-aka nri Ya di ebube, ma site n’ogwe-aka Ya ka ihè si puta nke na-efeghari n’elu igwe ndi Advent, ha wee tie mkpu, ‘Alleluia!’ Ndị ozo ji oso na-enweghi uche gonariri ihè ahụ di n’azu ha, si na ọ bughị Chineke duuru ha puta ruo ebe di anya otu a. Ihè ahụ di n’azu ha nyusiri, hapu ukwu ha n’ochichiri zuru ezu, ha wee suo ngongo, tufuo ihu ihe mgbaama ahụ na Jisos anya, wee dapu n’uzo ahụ banye n’ime uwa gbara ochichiri ma jogburu onwe ya nke di n’okpuru.” Early Writings, 15.

Ihe Odum sitere n’ebo Juda na-emege akara ya ugbu a bu akuko ihe mere n’afọ 1843 na 1844. “Egbè-elu-igwe asaa” ahụ nochiri anya afọ 1840 ruo 1844, ma n’ime oge ahụ e nwere akuko puru iche nke e jirila ihe atụ gosiputa kemgbe mmalite nke akuko ogbugba ndu. Ngalaba mmeghari ndozighari nke ọ bula na-emeko ibe ha, na-enwe otu ihe iriba ama ndi ahụ kpomkwem. O buru na ha di iche n’ebe ibe ha no, Setan ga-emeputa atumatu ogu di iche iche maka mmeghari ndozighari ọ bula, ma ọ dighi mgbe ọ na-eme otu ahụ.

“Ma Setan anoghi n’oru n’efu. O gbaliri ugbu a ihe ọ gbaliri n’ime mmeghari ndozighari ọ bula ozo—ighogbu ma bibie ndi mmadu site n’itinye n’aka ha ihe adigboroja n’onodu ezi ọru ahụ. Dika e nwere ndi Kraist ugha n’arọ mbu nke uka Ndị Kraist, otu a ka ndi amuma ugha

putara na nari afọ nke iri na isii.” The Great Controversy, 186.

Isi okwu di mkpa n'akuku a, n'ihe gbasara ozi zuru ezu anyi na-ekekorita, bu na mgbe Adventism kwusiri ijide uwe-nsọ nke Protestantism ma wepu ya kpmkpam n'aka ya na Septemba 11, 2001, ha ka na-ekwusi ike na ha bu mmeghari fodorunu nke na-ekwusa oke mkpu nke mmuo ozi nke ato. Ma ha bu nke adigboroja. O buru na i maghi mmeghari nke na-eburu mpi nke Protestantism ugbu a, o foro nke nta ka o buru ihe agaghi ekwe omume ighota myirita di n'etiti mpi abuo ahụ n'United States.

A na-anochi anya akuko nke afọ 1843 na 1844 n'ime mmeghari ndozighari o bula, ma ugbu a anyi ga-eji mmalite nke Izrel oge ochie dika ndi Chineke hoputara na njedebe nke Izrel dika ndi Chineke hoputara kowaa otu ihe ahụ banyere Izrel nke oge a, ebe a na-elekwasị anya n'afọ 1843 na 1844 dika e si anochi anya ha n'ime nke o bula n'ime ahiri nke mmeghari ndozighari.

Mosis buru amuma na Onyenwe anyi ga-ebuli onye-amuma di ka ya onwe ya, onye-amuma ahụ bukwa Jisos. Luk n'Oru Ndiozi na-akwado na Jisos mezuru amuma Mosis.

Onyenwe anyi Chineke gi ga-eme ka Onye-amuma bilie n'etiti gi, site n'ime umunne gi, di ka m; o bu Ya ka unu ga-ege nti. Deuteronomi 18:15.

Jisos bu onye-amuma ahụ anyi kwesiri ige nti na ya.

N'ih i na Mosis kwuru n'ezie nye nna nna anyi ha, si, Onye-amuma ka Onyenweanyi bu Chineke unu ga-esi n'etiti umunne unu biliriere unu, dika m; ya ka unu ga-anu n'ihe niile obula o ga-agwa unu. O ga-erukwa na mkpuruobi obula nke na-agaghi anu onye-amuma ahụ, a ga-ebibi ya site n'etiti ndi mmadu. Ee, ma ndi-amuma niile, malite na Samuel na ndi sochirinụ, ka otutu n'ime ha kwuru okwu, bukwa ndi buru amuma banyere ubochi ndi a. Unu bu umu ndi-amuma, na nke ogbugba-ndu ahụ nke Chineke mere na nna nna anyi ha, mgbe O gwara Abraham, si, O bukwa n'ime mkpuru gi ka a ga-agozi ebo niile nke uwa. O bu unu ka Chineke bu uzọ zitere Okpara ya Jisos, mgbe O biliriere ya, ka O gozie unu, site n'itughari onye obula n'ime unu puo n'ajo omume ya. Oru Ndiozi 3:22–26.

Ahiri mgbanwe nke Kraist na-amalite n'oge ogwugwu, dika ahiri mgbanwe niile na-amalite. “Oge ogwugwu” n'ubochi Kraist bu omumu Ya. Akwukwo Nso na-egosi na n'oge omumu Ya e nwere mmuba nke ihe omuma, kwekoro na nkowa nke “oge ogwugwu” di n'akwukwo Daniel. Ma o bu ndi ozuzu aturu, ndi amamihe si n'owuwa anyanwu, Herod iwe ji, ma o bu Ana na Saimon n'ulo nso, e nwere mmuba nke ihe omuma mgbe a muru Ya. N'oge ahụ ka e si n'aka nduzi nke nzuko ndi Juu gafee. Igba alukwaghim ahụ gara n'ihu nwayo nwayo, ma o malitere site n'iju ha ozi ahụ e mepere emeghe n'oge ogwugwu.

“Ndi mmadu amaghi ya, ma ozi ahụ na-eju eluigwe afọ onu. Site n'ime mmasi miri emi kari na nke di nro kari, a na-adota ndi nso ahụ sitere n'uwa nke ihè ka ha bjaruo uwa nso. Uwa dum na-enwu kari n'ih i onuno Ya. N'elu ugwu nta Betlehem ka e zukotara igwe mmadu a na-apughi iguta aguta nke ndi mmuo ozi. Ha na-eche ihe iriba ama ahụ nke ga-eme ka ha kwusaa ozi onu ahụ nye uwa. O buru na ndi ndu n'Izrel eguzosiwo ike n'oru ntukwasị obi e nyere ha, ha gaara esonyekwa n'onu nke ikwusa omumu Jisos. Ma ugbu a, a gafewo ha.” The

Desire of Ages, 47.

A gabigara n'isi nke Adventism ka a hapuru na 1989 mgbe e mezuru Daniel isi nke iri na otu amaokwu nke iri ano. "Oge ogwugwu" n'akuko ihe mere eme nke Mosis, onye bu onyinyo Jizos, bu omumu ya, mgbe ezinulo ya na, mgbe nke ahụ gasiri, ada Fero natara mmuba nke ihe omuma banyere nwa oheru Mosis. N'ezie, aha ya putara "azoputara site n'ime mmiri," ma Jizos putara "Jehova na-azoputa."

Mgbe "oge ogwugwu" gasiri, ahiri mgbanwe niile na-egosi otu ebe a na-ahazi ihe omuma ahụ e mubara n'akuko ihe mere eme ahụ puru iche ka o buru ozi a puru iguzo elu di ka ama nye ogbo ahụ ndi a ga-eme ka ha zaa ajuju maka ihe ahụ e kpughere n'oge ogwugwu.

Jon Onye-nso-baptizim mere ka ozi Kraist buru nke e guzobere n'uzo doru anya, a kpokwasikwara ozi Mozis n'uzo doru anya n'afọ ya nke iri ano, mgbe o nwara izoputa Izrel n'Ijpt n'ike nke aka ya. Ozi nke nzoputa site n'Ijpt adikwala ugbo a n'akwukwo ndeko oha.

Afo iri ano ka e mesiri, e nyere ozi Mozis ike n'ohia oku, ma e soro ya ihe iriba ama abuo nke idi nso Chineke, di ka e gosiputara ha n'osisi ahụ nke ghorọ agwo na aka ekpenta ahụ Mozis weputara n'obi ya. E nyere ozi Jizos ike n'oge baptizim Ya, nke e soro ihe iriba ama abuo nke idi nso Chineke, olu Nna na Mmuo Nso. Ihe akara uzo na-esonu n'akuko ihe mere eme abuo ahụ na-anochi anya ndakpo olileanya mbu, oge ichere, mbata nke mmuo ozi nke abuo ma o bu 1843.

E gosiputara ndakpo olileanya di n'ahiri Moses site n'aka nwunye ya mgbe mmuo ozi ahụ siri n'elugwe bia igbu Moses n'ihia na o naghị ebi nwa ya ugwu. N'egwu, Zipora mere emume ahụ n'onwe ya n'ahụ nwa ha. Moses echefuola ibi nwa ya ugwu! Ihe nnochianya ahụ n'onwe ya nke ogbugba ndu e nyere Abraham ka Moses chefuru. Nna ukwu anyi Abraham ebutela amuma banyere idokpu ndi Hibru n'agha na mgbaputa ha n'Ijpt na site n'Ijpt, a ga-emekwa ka amuma ya mezuo kpomkwem site n'aka Moses, ma Moses chefuru ibi nwa ya ugwu. N'oge ahụ Moses zigara Zipora ka o laghachi biri n'ulo nna ya ruo mgbe mgbaputa ahụ gasiri. O noro na Midian ruo mgbe Moses duuru umu Izrel gafee n'ime mmiri Osimiri Uhie, nke onyeozu Pol na-agwa anyi na o bu ihe nnochianya nke baptism, emume ahụ kpomkwem nke nochiri ibi ugwu. Echefula isi okwu ahụ. Obibia nke waymark nke na-anochi anya mmuo ozi nke abuo n'akuko ihe mere eme nke Moses, waymark ahụ nke na-emeputa ndakpo olileanya mbu n'akuko ihe mere eme ahụ, bu iju iwu mbu kachasi mkpa nke mmekorita ogbugba ndu Abraham na Chineke.

Mmechuihu mbu n'usoro nke Kraist bu onwu Lazaros, nke Mata na Meri ji n'aka na o gaghara ime ma o buru na Jisos anogideghị ruo mgbe Lazaros anwuola ubochi ano. Mmechuihu ahụ nke Jisos ikwe ka enyi Ya nso, Lazaros, nwuo ma ree ure n'ili, di ukwu nke ukwu, o bughi naani nye umunne nwanji abuo ahụ, kama kwa nye ndi na-eso uzo Ya. Ma mbilite n'onwu Lazaros ghorọ akara nkwa nke ozi Kraist dum.

"N'ila azu ibiakwute Lazaros, Kraist nwere nzube ebere n'ebe ndi ahụ no bu ndi na-anabatabeghi Ya. O chere, ka site n'ikpolite Lazaros n'onwu, O wee nye ndi Ya ndi isiike n'olu ha, ndi na-ekweghi ekwe, ihe-ama ozo na o bu n'ezie 'mbilite n'onwu na ndu.' O naghị achọ ihapu olileanya nile banyere ndi ahụ, aturu ogbenye, ndi na-awaghari awaghari nke ulu

Izrel. Obi Ya na-agbawa n'ihì obi ha na-adighì echehari. N'ime ebere Ya O zubere inye ha otu ihe-àmà ọzọ na Ọ bụ Onye Mweghachi ahụ, Onye naanị Ya pụrụ ime ka ndụ na anwughì anwụ pụta ihè. Nke a ga-abụ ihe-àmà ndị nchụàjà na-apughì ìkọwahie. Nke a bụ ihe kpatara igbu oge Ya n'ìga Betani. Ọrụ ebube a kachasi elu, mbilite Lazaros n'ọnwụ, ga-abụ iji tinye akara Chineke n'ọrụ Ya na n'okwu Ya na Ọ bụ Chukwu.” The Desire of Ages, 529.

A na-egosi imechi akara nke puku narị anọ na iri anọ na anọ nke Chineke n'akụkọ ihe mere eme nke 1843 na 1844, n'ihì na a gwara anyị na ọ bụ Lazaros duru Kraịst banye na Jerusalem n'ibanye Ya n'mmeri. Akụkọ banyere ibanye ahụ n'mmeri bụ akụkọ Nwanyị White ji akọwa Mkpu Etiti Abalị nke 1843 na 1844. Ọ bụ nghọtahie banyere na Kraịst nwere ike ìkpólite ndị nwurụ anwụ site n'ike okike nke Chineke. Meri na Elizabet kwuputara na ha maara na Jizos nwere ike ìkpólite Lazaros n'ụda opi ikpeazụ, ma ha enweghì ike ihụ na n'eziokwu Ọ nwere ike ìkpólite ya ozugbo n'ebe ahụ. Ha nọ n'ijụ eziokwu ahụ n'onwe ya nke O b́ara igosi site n'ime baptizim Ya na ọnwụ Ya, mmalite na njedebe nke ozi Ya nke onwe Ya nke afọ atọ na ọkara. Ha enweghì ike ihụ ruo mgbe e wepụrụ nkume ahụ n'ili ahụ, d́ nnọọ ka a ga-emecha wepụ aka Ya n'ufọdụ mmejọ d́ n'ọnuọgu ufọdụ d́ na chaatí 1843.

Mosis, mgbe ọ chụpụrụ Zipora ka ọ ghara iso n'ọgụ na-abia n'ihu Fero, zutere nwanne ya nwoke okenye, Eron, ndị ozi abụọ ahụ wee gawa Ijìpt d́ka ndị na-anọchi anya ozi nke mmụọ ozi nke abụọ. Tupu ewetara Ijìpt ihe otiti ọ b́la, Mosis doro Fero aka ná ntị na ọ b́rụ na ọ gaghì ekwe ka Izrel, ọkpara Chineke, pụọ jee fee ofufe, mgbe ahụ Chineke ga-egbu ọkpara Ijìpt.

Jehova wee sị Mozis, Mgbe ì na-alaghachi n'Ijìpt, lezie anya ka i mee ihe-ebube ndị ahụ niile n'ihu Fero, ndị ahụ nke M tinyeworo n'aka gí; ma M ga-eme ka obi ya sie ike, ka ọ ghara ikwe ka ndị ahụ pụọ. Ì ga-asíkwa Fero, Otu a ka Jehova kwuru, Izrel b́ nwa m, ọbuna ọkpara m: Ma asi m gí, Hapụ nwa m ka ọ laa, ka o wee fee m òfufè: ma ọ b́rụ na ì jù ihapụ ya ka ọ laa, lee, M ga-egbu nwa gí, ọbuna ọkpara gí. Ọpụpụ 4:21–23.

Mkpu nke Etiti Abalị b́ amuma na n'òdìnihu a ga-emezu ya.

“N'ìtọhapụ Israel n'Ijìpt, e nyere iwu ọzọ banyere ido nsọ nke ndị e buru ụzọ mụọ. Mgbe umu Izrel nọ n'ohu n'okpuru ndị Ijìpt, Onyenwe anyị nyere Mosis iwu ka ọ gakwuuru Fero, eze Ijìpt, gwa ya sị, ‘Otú a ka Onyenwe anyị kwuru, Israel b́ Nwa m, ọbuna Ọkpara m: ma asi m gí, Hapụ Nwa m ka ọ gaa, ka o fee M; ma ọ b́rụ na ì jù ihapụ ya ka ọ laa, lee, Aga m egbu nwa gí, ọbuna ọkpara gí.’ Ọpụpụ 4:22, 23.

“Mosis nyefere ozi ya; ma aziza nke eze mpako ahụ b́, ‘Ọnye ka Onyenwe anyị b́, ka m gee olu Ya ntị ka m hapụ Izrel ka ha laa? Amaghì m Onyenwe anyị, agaghikwa m ahapụ Izrel ka ha laa.’ Ọpụpụ 5:2. Onyenwe anyị rurụ ọrụ maka ndị Ya site n'ìhe iriba ama na ihe ebube, na-ezite ikpe d́ egwu n'ahụ Fero. N'ìkpeazụ, e nyere mmụọ ozi mbibi iwu ka o gbuo umu mbụ amurụ nke mmadu na nke anumanu n'etiti ndị Ijìpt. Ka e wee chebe ndị Izrel, a gwara ha ka ha tee ọbara nke nwa aturụ e gburu egbu n'osisi ọnu ụzọ ụlọ ha. A ga-akara ụlọ ọ b́la akara, ka mgbe mmụọ ozi ahụ b́ara n'ọrụ ya nke ọnwụ, o nwee ike igafe ụlọ ndị Izrel.” The Desire of Ages, 51.

Ozi nke Mkpu Etiti Abalı e zigara Fero na-akowaputa onwu nke ndi amu mbu dika nzaghachi nye nnupuisi Fero. Ozugbo e debanyere ozi ahụ n'akuko, e wetara Ijo ndi ahụ n'elu Ijpt, bu ndi na-anochi anya ike nke Mkpu Etiti Abalı n'oge okpomoku nke afọ 1844. Ozi nke Mkpu Etiti Abalı sara gafee ala ahụ dika nnukwu ebili mmiri n'oge okpomoku nke afọ 1844. Ijo ndi ahụ sara gafee Ijpt, ma mgbe onwu e kwere nkwa nke ndi amu mbu rutere, a nuru mkpu n'etiti abalı n'ime Ijpt niile.

Mozis wee si, Otú a ka Onyenwe anyi kwuru: N'ihe di ka etiti abalı ka M ga-apu banye n'etiti Ijpt; umu nwoke mbu niile no n'ala Ijpt ga-anwu, site n'okpara Fero nke no odu n'ocheeze ya ruo n'okpara nwanji odibo nke no n'azu igwe nri; nakwa umu mbu niile nke anumanu. Mkpu akwa di ukwu ga-adikwa n'ala Ijpt niile, nke a na-ahutubeghi udi ya mbu, a gaghikwa ahụ udi ya ozo. Opupu 11:4-6.

Mbata mmeri nke Kraist n'ime Jerusalem dugara n'obe Kalvari, ndi na-eso uzo Kraist na ndi ozo soro ya wee nwee Nnukwu Mmehuihu Olileanya.

“Ndakporo-ihu anyi adighi ukwu dika nke ndiozi ahụ. Mgbe Nwa nke mmadu ji mmeri banye n'ime Jerusalem, ha turu anya na a ga-ekpu Ya okpu-eze. Ndi mmadu si n'ogbe niile gbara ya gburugburu zukota, wee tie mkpu, si: 'Hosanna nye Nwa Devid.' Ma mgbe ndi nchua ja na ndi okenye rioro Jizos ka O mee ka igwe mmadu ahụ daa juu, O kwuputara na o buru na ndi a agbachi nkiti, obuna nkume ga-eti mkpu, n'ih na amuma ga-emezu. Ma n'ime ubochi ole na ole, ndiozi ndi a n'onwe ha huru Onye-nwe-ha ha huru n'anya, Onye ha kweere na O ga-achi n'ocheeze Devid, ka a dogbatara n'elu obe obi ojoo ahụ n'elu ndi Farisii na-akwa Ya emo ma na-akpari Ya. Olileanya ha di elu dara n'ala, ochichiri nke onwu wee mechie ha gburugburu.” Testimonies, volium 1, 57, 58.

Nnukwu ndakpo olileanya nke ndi na-eso uzo Jizos na ndi Millerite nokwara anya n'ihe e ji ndi Hibru, mgbe ha toro n'etiti agha Fero na Oké Osimiri Uhie, na-anochi anya ya.

“Ihe nke ihe a chikobara n'oge ndi gara aga na-enwuputa n'elu anyi. E debere akuko banyere nchezọ nke Izrel ka o buru maka ime ka anyi nwee nghota. N'oge a, Chineke etinyela aka Ya ikpokotara Onwe Ya otu ndi sitere na mba Nile, na ebo Nile, na asusu Nile. N'ime mmeghari obibia ahụ, O ruru oru n'ih ihe nketa Ya, obuna dika O ruru oru n'ih ndi Izrel n'idu ha puo n'Ijpt. N'ime nnukwu ndakpo olileanya nke afọ 1844, a nwara okwukwe nke ndi Ya di ka e si nwaa nke ndi Hibru n'Oké Osimiri Uhie.” Testimonies, volume 8, 115, 116.

O di mkpa ihu na mgbe Kraist banyere Jerusalem, mmuo nsọ nke oge ahụ mutara ntiwapu nke otuto, nke ndi Farisii chorọ ime ka o daa juu. Isi okwu nke ukwe otuto ahụ bu nkwaputa na Jisos bu Okpara Devid, bukwana nnoo akara ahụ Kraist jiri gosi njedebe nke mkparita uka okwu ya na ndi Juu ndi na-aru uka n'efu. Ihe kpasuru ndi Juu iwe karja bu nkwenye ahụ na, mgbe ha na-akpo Jisos Okpara Devid, ha na-ezo aka site n'otutu nghota n'ibata mmeri nke Eze Devid n'ime Jerusalem.

N'akuko ihe mere eme nke oru Devid n'ikpobata igbe ogbugba ndu ahụ na Jerusalem, e gosiputara ikikere ozi ahụ site n'ike e nyere Devid.

Devid we gara n'ihu, wee too ukwu; Jehova, Chineke nke usuu ndi agha, nokwara ya. 2 Samuel 5:10.

Mgbe nke ahụ gasiri, Devid kpebiri iweta igbe ogbugba ndu ahụ na Jerusalem. N'iwabata igbe ahụ n'obodo Devid, a ga-enwe mmechuihu, dika o di n'ahiri mgbanwe o bula. Uza, onye aha ya putara ike, n'agbanyeghi na o maara nke oma na e nyeghi ya ikike imetu igbe ahụ aka, mere ya otu o sina di. Isi okwu ahụ nke butere igbe ahụ n'idaba n'agha n'oge mbu, bu nnupuisi megide uche Onyenwe anyi e kpugheere, na nkwulu-obi gbasara ike e jikotara na igbe Chineke. Ma Uza, nwoke siri ike nke Devid, nupuru isi, dika Mozis nupuru isi n'iwu gbasara ibi ugwu. E tiri Uza onwu, igbe ahụ wee noro na mpuga Jerusalem ruo mgbe Devid ghotara na a na-agosi ndi na-elekota ebe igbe ahụ nogidere mgbe Uza nwusiri. Devid wee malitekwa ozu iweta igbe ahụ n'ime Jerusalem. Ka Devid na-agba egwu na-abanye na Jerusalem, nwunye ya huru igba oto ya, nke ahụ wee mee ka mmechuihu di ukwu jide ya.

Usoro mmeghari nke imezighari ihe ato nke ha nile na-ekwu maka 1843 na 1844, oge ahụ ndi ezi omume na ndi amuma chosiri ike ihu ma nu. Agwa ndi na-egosi obibia nke mmuo ozi nke abuo, ya mere na-akara oge ichere na nkuda mmuo, di mfe ihu ha nile. Eziokwu ndi miri emi kari na-egosi na nkuda mmuo ahụ abughi nani nghotahie n'akuku Moses, ma o bu Uzzah ma o bu Martha na Mary, kama o bu nkuda mmuo nke jikotara na iju otu ukpuru ntala e jikotara na kpomkwem akuko ihe mere eme ahụ ebe e mezuru nkuda mmuo ahụ. N'ebe Moses no, o bu akara ibi ugwu; n'ebe Uzzah no, o bu nkwulu obi ike banyere iwu Chineke banyere igbe ogbugba ndu ahụ; n'ebe Martha na Mary no, o bu enweghi okwukwe n'ike okike nke Kraist ikpolite ndi nwuru anwu.

N'ebe Mosis, isi okwu bu isi nke ozi ya bu iwulite mmekorita ogbugba-ndu na ndi a hoputara, ma Mosis chefuru ihe iriba ama nke ogbugba-ndu ahụ. N'ihe gbasara Uza, o bu kpomkwem ukpuru nke ido nsu nke iwu Chineke, nke e mere ka o puta ihe n'ime igbe ogbugba-ndu ahụ. N'ihe gbasara Mata na Meri, o bu kpomkwem etiti ozi Kraist, nke malitere site na baptizim Ya, ma kwusi na onwu Ya, olili Ya, na mbilite n'onwu Ya di ka e gosiputara n'udi n'mmalite ozi Ya. Nkuda mmuo mbu nke afu 1843 sitere na njehie di na ufodu onu ogugu di n'elu chaati ahụ nke bu mmezu nke amuma Habakuk. Njehie ahụ metutara ukpuru mbu kachasi mkpa nke mmeghari Miller—ukpuru otu ubochi n'onodu otu afu.

"Igwe egbè asaa" na-anochi anya mmeghari nke Obibia nke afu 1840 ruo 1844, ma n'ime mmeghari ahụ di akuko ihe mere eme nke afu 1843 ruo 1844, nke malitere ma kwusi n'ime ndakpo olileanya, si otu a tnye akara nke Alfa na Omega n'akuko ahụ. Ma akuko ahụ bu kpomkwem akuko ahụ Jizos na Ellen White na-atu aka na ya dika akuko di nsu nke ndi ezi omume na-agusi aguu ike ihu mgbe niile.

Ahiri ano ahụ; Mosis, Devid, Kraist na ndi Milerait na-akuzi na mgbe e mesiri ilu ahụ banyere umu agboghō iri ahụ n'ogwugwu uwa, a ga-enwe inye ike, o bughu nke ozi mmuo ozi nke abuo, kama nke ozi mmuo ozi nke ato, nke nkuda mmuo ga-esote, nke na-amalite oge ichere.

Mgbe mmuo-ozu mbu ahụ biarutere n'ubochi Ogos 11, 1840, o kwadoro iwu amuma kachasi mkpa nke ndi Millerite, mmechuihu mbu ha ga-ejikotakwa kpomkwem na iwu ahụ. Mgbe mmechuihu ahụ na oge ichere ahụ gwusiri n'Oku Etiti Abali, ozi ahụ ga-ejikwa kwa na ukpuru ubochi maka afu, dikwa ka njirimara ahụ na Kraist ga-abia n'ubochi Oktoba 22, 1844. Akara uzu ano niile nke 1840 ruo 1844 nwere njiko na ukpuru ubochi maka afu.

E mere ndi Juu ka ha buru ndi e nyere idobe iwu nke Chineke n'aka, ma isi okwu ahụ nke e gosiputara n'ahiri Moses bu iwu nke Chineke na ukpuru Ya. N'akuko ndu Devid, o bukwa iwu nke Chineke ozo. N'akuko ndu Kraist, o bu iwu nke Chineke, n'ihina ma o buru na a naghị awufu obara, mgbaghara adighi maka mmehie nke iwu nke Chineke kpugheere onye mmehie. Ma e mere Adventism ka o buru ndi e nyere idobe o bughina naani iwu nke Chineke kamakwa Okwu amuma ahụ.

Ya mere, isiokwu di n'usoro akuko ihe mere eme nke ndi Millerite bu iwu amuma nile nke Chineke. N'ogwugwu Adventism, o ga-abukwa ozo gbasara iwu nkowa amuma, ma ebe o bu na kemgbe 1844 a gaghizi etinye oge amuma n'oru. Iwu ndi ahụ n'ogwugwu dabeere n'echiche nke Alfa na Omega, nke na-egosi ogwugwu site na mmalite.

Mgbe ochichi elu nke ndi Ottoman kwusiri n'imezuo ahuhu nke abuo, nke na-anochi anya oru amuma nke Alakuba, e mezuru amuma nke Mkpughe 9:15 nke afo nari ato na iri itoolu na otu na ubochi iri na ise, ma e kwadoro "ukpuru ubochi maka otu afo," nke bu ezi obi oru Miller.

Mgbe Islam kuru na Septemba 11, 2001, mbata nke ahuhu nke ato na mmezu nke Mkpughe 8:13 mezuru, ma e kwadoro ukpuru ahụ nke bu nnoo obi oru Future for America; ya bu, dika e si kwuo ya n'uzo di mfe, ikwughachi nke akuko ihe mere eme. E kwadoro amuma nke opi ahuhu nke na-anochi anya Islam mgbe e mezuru ma mmuo ozi nke Mkpughe iri na 1840, ma mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato na 2001. Akuko ihe mere eme ekwughachila onwe ya. Ihe a ga-atu anya ya ozo bu mmechuihu.

Nkuda mmuo ahụ ga-ebute oge ichere. Nkuda mmuo ahụ ga-eme ka obi dajuo ma gbasasịa ndi sonyere n'oru ahụ. A ga-eme ka nkuda mmuo ahụ puta site n'ileghara otu iwu bu isi nke amuma anya, n'ezikwu, iwu mbu nke amuma e guzobere na mmalite nke Adventism. Nkwado ike nke Septemba 11, 2001 jikotara na Islam, ma nkuda mmuo nke Julai 18, 2020 metutara Islam. A gwara anyi na ihe mere Samuel Snow na ndi ozo mesiri nwee ike imata ubochi Oktoba 22, 1844 bu na Onyenwe anyi wepuru aka Ya n'ezighi ezi di n'ufodu n'ime onuogu ndi di na chaati 1843. Mgbe ahụ Snow na ndi Millerite huru na otu ihe akaebe ahụ nke dugara ha ibu amuma afo 1843 dika oge mmezu nke amuma afo puku abuo na nari ato ahụ ka e mesiri ghotara di ka otu ihe akaebe ahụ n'onwe ya nke mere ka ha nwee ike imata Oktoba 22, 1844.

"Jiso na usuu nile nke eluigwe ji ebere na ihunanya lee ndi ahụ anya bu ndi ji atumanya di uo na-atusi anya ike ihu Ya, Onye mkpuru obi ha huru n'anya. Ndi mmuo ozi no na-agaghari gburugburu ha, iji kwado ha n'oge ule ha. A hapuru ndi ahụ leghaara inata ozi nke eluigwe anya n'ochichiri, iwe Chineke wee mutakwa megide ha, n'ihina ha juru inata ihè ahụ nke O zitere ha site n'eluigwe. Ndi ahụ kwesi ntukwasi obi ma nwee nkuda mmuo, ndi na-enweghi ike ighota ihe mere Onyenwe ha ji abighi, ahapughi ha n'ochichiri. E duziri ha ozo n'Akwukwo Nso ha ka ha nyochaa oge amuma ndi ahụ. E wepuru aka Onyenwe anyi n'elu onuogu ndi ahụ, e wee kwaa njehie ahụ. Ha huru na oge amuma ndi ahụ rutere n'afu 1844, nakwa na otu ihe akaebe ahụ ha wetara iji gosi na oge amuma ndi ahụ mechiri n'afu 1843, gosiputara na ha ga-akwusi n'afu 1844. Ihè sitere n'Okwu Chineke mbara n'onodu ha, ha wee choputa oge ichere—"O burugodi na o [ohu ahụ] egbuo oge, chere ya." N'ihina ihunanya ha nwere maka obibia Kraist ozugbo, ha elegharala oge obibia ahụ ga-egbu anya, nke e mere iji

gosi ndi ezi ndi na-echere echere. Ha nwetakwara ozo otu isi oge. Ma ahuru m na otutu n'ime ha enweghi ike ibili kariya nkuda mmuo siri ike ha nwere iji nweta ogo inu oku n'obi na ume ahụ nke kara akara okwukwe ha n'afọ 1843.” Early Writings, 236, 237.

Anyi kwesi itu anya na ihe akaebe ndi dugara n'amuma banyere Islam iwakpo United States na July 18, 2020, ga-akwado na n'iwu Sunday nke na-abia n'oge na-adighi anya, Islam bu ikpe a ga-eweta megide United States, ebe ihe mgbakwunye nke oge adikwaghi ejikota ya na ihe omume ahụ.

Akara uzọ anọ bu isi n'akuko ihe mere eme site n'afọ 1840 ruo 1844. Akara uzọ o bula nwere njiko na itinye iwu bu isi nke Miller n'oru—ukpuru ubochi maka otu afọ.

Akara uzọ anọ bu isi n'akuko ihe mere eme nke 2001, ruo n'iwu Sunday. Septemba 11, 2001 bu Islam. Amuma dara ada nke Julai 18, 2020 bu banyere Islam. Akara uzọ o bula na-ejikota ya na itinye n'oru iwu bu isi nke Future for America—mmeghari nke akuko ihe mere eme. “Egbè eluigwe asaa” na-anochi anya ihe omume ndi ga-abia nke a ga-ekpughe n'usoro ha. Nke mbu n'ime akara uzọ anọ ahụ bu Septemba 11, 2001, na-akowaputa mwakpo Islam wakporo United States n'ime mmezu nke ahuhu nke ato. Akara uzọ ikpezụ ahụ, nke na-anochi anya iwu Sunday n'akuko ihe mere eme anyi, aghaghi ibu banyere Islam n'ihina Alfa na Omega na-egosi mgbe niile ogwugwu site na mmalite, ma Alfa na Omega bu Onye ahụ nke kachiri “egbè eluigwe asaa” ahụ maka akuko ihe mere eme a kpomkwem. Islam ga-awakpo United States n'oge iwu Sunday.

Nke a bu otu n'ime akuku ato bu isi nke mmeghe nke egbè eluigwe asaa ahụ a na-emeghe ugbo a. Ozugbo Mozis kwuputara ozi ahụ nke na-anochi Anya Ututu Etiti Abali n'ahiri akuko ihe mere eme ya, mmeghari ikpezụ ahụ gara oso oso. Ihe otiti iri nke kariyi nke mmadu, ndi na-ebibi ihe nke ukwu, ruo mgbe amuma banyere nwa mbu a muru mezuru, si otu a muo mkpu ahụ n'etiti abali n'Ijipt. Ozugbo Kraist banyere na Jerusalem, nzokwu ngwa ngwa ndi na-eduga n'obe ahụ amalitela. Mgbe a kwuputara ozi ahụ, enweghizi ilaghachi azu. Site na nzuko ogige Exeter na Ogost 12, 1844, n'ime ihe na-erughi onwa abuo ka e mesiri, amuma ahụ mezuru.

Okwu nke Onyenwe anyi wee biakwute m, si, Nwa nke mmadu, gini bu ilu ahụ unu nwere n'ala Izrel, nke na-asị, Ubochi ndi a na-adigide, ohu o bula adaghikwa n'oru? Ya mere gwa ha, Otu a ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru; Aga m eme ka ilu a kwusi, ha agaghikwa eji ya ozo dika ilu n'Izrel; kama gwa ha, Ubochi ndi ahụ di nso, ya na mmezu nke ohu o bula. N'ihina na gaghị enwekwa ohu efu obula ma o bu igba afa nke ire utu n'etiti ulo Izrel. N'ihina na Mu onwem bu Onyenwe anyi: Aga m ekwu okwu, okwu ahụ nke m ga-ekwu ga-emezu; a gaghikwa eme ka o dite aka ozo: n'ihina na n'ubochi unu, unu ulo nupuisi, ka m ga-ekwu okwu ahụ, meekwa ya, ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru. Ozokwa okwu nke Onyenwe anyi biakwutere m, si, Nwa nke mmadu, lee, ndi ulo Izrel na-asị, Ohu ahụ o na-ahụ bu maka otutu ubochi na-abia, o na-ebu amuma banyere oge ndi di anya. Ya mere gwa ha, Otu a ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru; O nweghi okwu m obula a ga-eme ka o dite aka ozo, kama okwu ahụ nke m kwuru ga-emezu, ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru. Ezikiel 12:21–28.